

Odsherred Kommunes Handicappolitik

Det overordnede formål med Odsherred Kommunes Handicappolitik er at fremme mulighederne for, at mennesker med fysiske, psykiske og kognitive handicap og funktionsnedsættelser kan leve et værdigt og ligeværdigt liv.

Målet er, at alle kan bidrage til og være en aktiv del af fællesskaberne og lokalsamfundene. Politikken skal således understøtte den enkeltes muligheder for at realisere sit eget potentiale.

En funktionsnedsættelse kan berøre alle spektre af livet (familieliv, skoleliv, fritidsliv og arbejdsliv). Handicappolitikken skal derfor ses i samspil med kommunens målsætninger og indsats på tværs af de involverede fagcentre og øvrige samarbejdspartnere. Handicappolitikken skal være et fælles grundlag for alle medarbejdere i Odsherred Kommune og understøtte et helhedsorienteret, koordineret og sammenhængende samarbejde for borgere i alle aldre.

Målgruppe

Handicappolitikken omfatter alle borgere i Odsherred Kommune, som synligt såvel som usynligt har en nedsat fysisk, psykisk funktionsevne eller psykisk sårbarhed. Med udgangspunkt i FN's handicapkonvention omfatter målgruppen borgere med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan begrænse deres mulighed for fuld og effektiv deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre.

Målsætninger

I respekt for den enkelte borgers frihed og ret til selvbestemmelse ønsker Odsherred Kommune:

1. At understøtte den enkelte borgers mulighed for inklusion og lige muligheder

Grundlaget for at deltage i fællesskaber fordrer som udgangspunkt en tilgang båret af accept, respekt og lige muligheder.

2. At understøtte den enkelte borgers mulighed for undervisning, uddannelse og beskæftigelse

Alle skal have lige adgang til skolegang og uddannelse i et inkluderende undervisnings- og uddannelsessystem, hvor det giver mening. Undervisningen skal understøtte muligheden for at udvikle den enkeltes personlighed, kreativitet og evner i samarbejde med borgeren.

Undervisning tilrettelægges med udgangspunkt i, at alle elever er forskellige, og den differentierede undervisning tager hensyn til og støtter den enkelte elevs udvikling.

Odsherred Kommune vil fremme og forvente et rummeligt og mangfoldigt arbejdsmarked med fokus på, at borgere med funktionsnedsættelser kan opnå tilknytning til eller fastholdelse af job på det ordinære arbejdsmarked.

Odsherred Kommune vil tilstræbe, at borgere med handicap har mulighed for at udvikle arbejdsmarkedskompetencer gennem kvalificerede uddannelses tilbud, på lige fod med andre.

Odsherred Kommune vil arbejde for, at erhvervslivet ser muligheder i at ansætte mennesker med handicap i såvel ordinære som i særligt beskyttede stillinger.

3. At understøtte den enkeltes retssikkerhed ved en tidlig, helhedsorienteret og tværgående indsats i mødet mellem den enkelte borger, de pårørende og de kommunale indsatser

Odsherred Kommune tilstræber fleksible og holdbare løsninger i et tillidsfuldt og værdigt samarbejde med den enkelte borger. Sagsbehandlingen og dialogen med den enkelte borger skal baseres på en solid faglighed. Støtte gives tidligt og i et helhedsorienteret perspektiv.

Odsherred Kommune inddrager pårørende, hvor det er hensigtsmæssigt og muligt.

En koordinering af viden og indsatser mellem de forskellige fagområder skal understøtte et helhedsorienteret, sammenhængende og tværgående forløb for den enkelte borger.

Rådgivning og vejledning om muligheder og tilbud til den enkelte og dennes pårørende skal være koordineret og støttende. Støtte gives ud fra de intentioner og muligheder, som er angivet i gældende lovgivning og Byrådets beslutninger.

Afdækning af forventede behov for indsatser og foranstaltninger skal ske så tidligt som muligt med fokus på et mere langsigtet, fremadrettet perspektiv, også på tværs af fagområder.

Odsherred Kommune vil styrke den enkeltes mulighed for at træffe beslutninger og få den nødvendige støtte til dette. Børn og unge med handicap skal kunne udtrykke deres holdninger til eget liv. Odsherred Kommune støtter op om den unges selvstændiggørelse ved overgangen fra barn til voksen.

4. At understøtte den enkeltes muligheder for lighed i sundhed og trivsel, understøttet af en forebyggende, habiliterende og rehabiliterende tilgang. I samarbejde med psykisk sårbare er målsætningen at have en recoveryorienteret praksis

Alle skal have lige adgang til sundhedsydelse og sundhedsfremmende forebyggelse med udgangspunkt i den habiliterende og rehabiliterende tilgang. Desuden sikres en tidlig udredning og indgriben, for at opnå, eller opretholde, den størst mulige uafhængighed.

Odsherred Kommune arbejder for at nedbringe ulighed i sundhed, herunder forebyggelse og genoptræning. Der skal sikres sunde og inkluderende rammer for borgere med funktionsnedsættelser gennem målrettede indsatser, der tager udgangspunkt i den enkelte borgers drømme, ønsker, ressourcer og behov.

5. At understøtte tilgængelighed for den enkelte borger i mødet med samfundet og omgivelserne

Odsherred Kommune vil arbejde for at nedbryde fordomme og synliggøre mangfoldigheden i lokalsamfundet.

Reel bevægelsesfrihed og tilgængelighed sikres bedst muligt, så borgere med funktionsnedsættelse kan gøre brug af kommunens tilbud og deltage i samfundslivet.

Borgere med funktionsnedsættelse skal kunne bruge bl.a. boliger og boligområder, offentlige bygninger og transport, udearealer, kulturinstitutioner, butikker, rekreative områder samt internettet og øvrige kommunikationsmidler på lige fod med andre borgere i kommunen.

Udmøntning og opfølgning

Politikken suppleres med en handleplan for konkretisering af målsætningerne. Der foretages opfølgning 1 gang årligt, og statusrapportering fremlægges for **Social- og Forebyggelsesudvalget**.

Politikken evalueres i år 2022.

Godkendt af Byrådet den 5. november 2019

Bilag til Odsherred Kommunes Handicappolitik

- Overordnet handleplan og overordnet målsætning
- Grundlag
- Menneskesyn
- Værdier

Overordnet handleplan 2019-2021

Der vil i årene 2019-2021 blive arbejdet med at udbrede kendskabet til Odsherred Kommunes Handicappolitik, dens visioner og målsætninger.

Hensigten med udbredelsen er at nå det mål, at politikken indarbejdes som en integreret del af den praksis, som kommunale, frivillige samt lokale foreninger og organisationer har i forhold til borgere med funktionsnedsættelse i Odsherred Kommune.

Odsherred Kommune vil i samarbejde med Handicaprådet og DH afholde et temamøde om Handicappolitikken, hvor borgere og andre kan give deres holdninger til kende og fremkomme med forslag til initiativer eller idéer, der kan forbedre forholdene for borgere med funktionsnedsættelser i Odsherred Kommune.

Kendskabet vil blive fremmet gennem temamøder, hvor Handicappolitikken introduceres samt tværgående dialoger med fokus på spørgsmålet om, hvordan der kan skabes tværgående og sammenhængende forløb til støtte for borgere med funktionsnedsættelser.

I forhold til de kommunale enheder vil det i første omgang blive prioriteret at gennemføre dialoger med deltagelse af Job og Ydelser, Børn, Unge og Familier, Omsorg og Sundhed, Kultur og Borger (herunder Borgerservice), Miljø og Teknik samt Social og Psykiatri.

Udbredelsen vil tage udgangspunkt i nedenstående mål, menneskesyn og værdier.

Overordnet målsætning

Odsherred Kommune vil arbejde målrettet med handicap- og psykiatriområdet med fokus på rehabilitering og habilitering.

Det handler således om at se muligheder i stedet for begrænsninger og om at styrke livskvaliteten for borgere med funktionsnedsættelser.

Det vil Odsherred Kommune gøre:

- Indsatser skal være individuelt tilrettelagte, sammenhængende, tværgående og koordinerede.
- Borgere med funktionsnedsættelse og deres pårørende skal så vidt muligt have indflydelse på arbejdet med at støtte borgeren med funktionsnedsættelse i at mestre eget liv.
- Ensomhed skal forebygges og udstødelse og eksklusion fra fællesskabet modvirkes.

Samarbejdet med civilsamfundet, frivillige og organisationer har stor værdi og betydning for, hvordan de mest isolerede og ensomme grupper i Odsherred Kommune kan nås. Handicappolitikken er et led i dette arbejde med i fællesskab at fremme det meningsfulde i hverdagen sammen med borgere med funktionsnedsættelser.

Ønsket er i videst muligt omfang at reducere risikoen for, at borgere med funktionsnedsættelser får betydelige begrænsninger i funktionsevne både helbredsmæssigt og socialt.

Grundlag

Det primære grundlag i Odsherred Kommunes Handicappolitik er følgende:

Odsherred Kommunes Vision 2025

Handicappolitikken skal ses i sammenhæng med Odsherred Kommunes vision 2025 og dens fire temaer: *Vi ser forskellighed som en styrke, Vi er nysgerrige og modige, Vi har virkelyst og Vi er en kommune rig på muligheder og gode oplevelser.*

Danske Handicaporganisationers temaer

Danske Handicaporganisationer (DH) har bidraget til Odsherred Kommunes Handicappolitik, med udgangspunkt i DHs egne politiske temaer: *Inklusion, Beskæftigelse og Uddannelse, Retssikkerhed, Sundhed og Tilgængelighed.*

Regeringens Sammenhængsreform

Handicappolitikken afspejler ligeledes de kommende krav til bl.a. kommuner i Regeringens Sammenhængsreform, som har følgende fire spor: *Mere tid til kerneopgaven, Bedre velfærd på tværs af sektorer, En mere tidssvarende offentlig sektor samt Bedre ledelse.*

FN's Standardregler

Handicappolitikken bygger på de fire grundprincipper i FN's Handicapkonvention og Standardregler (1993):

Ligebehandlingsprincippet: Ligebehandling handler om, at alle skal have lige muligheder for at realisere deres drømme og potentialer. Det skal ikke nødvendigvis ske ved at behandle alle ens. Vi er alle født med forskellige forudsætninger, og nogle gange kan ligebehandling kun opnås ved at behandle mennesker forskelligt - ved at tage udgangspunkt i de mange forskellige faktorer, der i den konkrete situation har betydning for at opnå ligebehandling for det enkelte menneske.

Kompensationsprincippet: Kompensation gives for at overkomme de barrierer, som forhindrer børn, unge og voksne med handicap i at deltage i samfundslivet på lige fod med alle andre. Kompensation kan for eksempel gives i form af et varigt hjælpemiddel som en kørestol eller protese, men kan også gives i form af eksempelvis socialpædagogisk støtte eller hjemmehjælp.

Sektoransvarlighedsprincippet: Sektoransvarlighedsprincippet handler om ansvarsfordelingen på handicapområdet. Alle offentlige myndigheder har et ansvar for, at deres tilbud er tilgængelige for mennesker med handicap og for at indtænke handicappolitiske aspekter i politikudviklingen på de respektive områder.

Solidaritetsprincippet: Solidaritetsprincippet betyder, at de fleste sociale ydelser - også på handicapområdet - betales over skatterne, og som udgangspunkt stilles gratis til rådighed for de borgere, der har behov for hjælp.

FN's Handicapkonvention

FN's Handicapkonvention (2006) indeholder en række generelle principper, herunder bl.a.:

- *Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi*
- *Ikke-diskrimination*
- *Fuld og effektiv deltagelse og inklusion*
- *Respekt for og accept af forskellighed og mangfoldighed*
- *Lige muligheder*
- *Tilgængelighed*
- *Ligestilling mellem mænd og kvinder*
- *Børns udviklingsmuligheder og identitet*

Menneskesyn

Handicappolitikken tager udgangspunkt i et anerkendende og positivt menneskesyn.

Odsherred Kommune behandler alle lige - men ikke ens.

Odsherred Kommune ser alle mennesker som ligeværdige. Mennesker er forskellige og kræver derfor forskellige tilgange og tilbud.

Den konkrete og individuelle vurdering er hjørnestenen i samarbejdet mellem borger og fagperson om at finde fleksible løsninger.

Det enkelte menneske betragtes som en ressource. I samarbejdet med den enkelte borger drejer det sig derfor om at fokusere på muligheder frem for begrænsninger.

Grundlæggende kan tilgangen beskrives således: ”Alle kan noget, ingen kan alt, og sammen kan vi rigtig meget”.

Mennesker med funktionsnedsættelser skal betragtes som ligeværdige borgere med samme ret som alle andre til at deltage aktivt i alle dele af samfundslivet. At have samme ret som alle andre - lige rettigheder - betyder ikke særbehandling, men retten til at blive behandlet som alle andre. Med afsæt i den enkeltes ressourcer og forudsætninger har borgere med funktionsnedsættelse rettigheder, forpligtelser og ansvar som øvrige borgere.

Lige ret sikres bedst ved at give forskellig indsats til mennesker med forskellige behov, så alle får et så godt udgangspunkt som muligt.

Derfor tilrettelægges indsatsen til støtte for mennesker med handicap som en individuel proces, hvor den enkelte kan leve et tilfredsstillende liv på egne præmisser og have en meningsfyldt hverdag ud fra egne ønsker og værdier.

Der vil derfor være fokus på en rehabiliterende og habiliterende indsats.

Rehabilitering forstås som ”En målrettet samarbejdsproces mellem en borger, pårørende og fagfolk. Formålet er, at borgeren, som har eller er i risiko for at få betydelige begrænsninger i sin fysiske, psykiske og eller sociale funktioner, opnår et selvstændigt og meningsfuldt liv. Rehabilitering baseres på borgerens hele livssituation og beslutninger består af en koordineret, sammenhængende og vidensbaseret indsats”^[1].

Habilitering forstås som ”En indsats som retter sig mod personer med handicap, som enten gennem hele livet eller på grund af et erhvervet handicap, har varierende behov for støtte til at udvikle, bevare og bruge deres potentialer bedst muligt...”^[2]

[1] Hvidbog om rehabiliteringsbegrebet. Marselisborgcentret 2004.

[2] Danske Handicaporganisationer. Politikatalog.

Værdier

Arbejdet med mennesker med handicap hviler på følgende grundlæggende værdier:

Værdighed

I FN's *Verdenserklæring om Menneskerettigheder* (1948), fastslås det i artikel 1 at: "Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder". Med det som udgangspunkt skal borgere med handicap i praksis erfare, at de mødes på en værdig og ligeværdig måde.

Ligeværdigheden kommer til udtryk ved, at der tages udgangspunkt i den enkeltes egne ønsker og værdier, og at vedkommendes egne synspunkter og ideer tillægges samme værdi som de øvrige aktørers i samarbejdet.

Tillid

Odsherred Kommunes samarbejde med borgere med handicap bygger på en tillid til, at alle mennesker ønsker en tilværelse, som giver dem mulighed for at kunne leve et tilfredsstillende og meningsfuldt liv. Den enkelte skal derfor mødes med tillid og støtten skal tilrettelægges og gennemføres på en måde, som er tillidsskabende for borgere med handicap.

Respekt

Mange borgere med handicap har erfaringer fra samarbejdet med det offentlige, som er præget af brudte forløb og mangel på succes. Samtidig har de i kraft af deres situation et særligt behov for støtte til at mestre deres tilværelse bedst muligt. Støtten skal derfor gives med den størst mulige inddragelse af borgeren med vægt på værdighed, indflydelse og selvbestemmelse i respekt for, at det gode liv defineres individuelt.

Rummelighed

Odsherred Kommune ønsker et rummeligt samfund, hvor der er plads til mellemmenneskelig forståelse. Hvor mennesker ikke bliver udgrænset og fastholdt i ensomhed.

Det handler om at skabe inddragende fællesskaber, hvor alle har mulighed at deltage på lige fod i det lokale liv og i samfundet.

Det frivillige arbejde har stor betydning, når det gælder om at støtte dannelsen af fællesskaber og netværk. Der vil derfor være fokus på dette arbejde ved implementeringen af Handicap-politikken.

Håb

Håbet om, at forandring er mulig, kan være en afgørende forudsætning for alle mennesker. Indsatsen og samarbejdet med borgere med handicap skal derfor kunne mobilisere den energi håbet i sig selv giver den enkelte.